Voortgangscommissie

Sint Maarten

Drieenveertigste rapportage aan het ministerieel overleg over de periode

1 oktober 2021 – 1 januari 2022

De Voortgangscommissie:

N. Schoof, voorzitter

Mr. M. Marijnen, lid,

Mr. F. Richards, lid,

Mr G.J. Stortelers en A.T. Rey, secretariaat

Februari 2022

Inhoudsopgave

1. Algemeen ……3
2. Korps Politie Sint Maarten (KPSM)…….5
3. Gevangenis Point Blanche (PBP)……..7
4. Overzicht van aanbevelingen ……..9

Bijlagen:

- Uitvoeringsrapportage van KPSM, ontv. dd. 20 januari 2022
- Uitvoeringsrapportage PBP, ontv. dd. 24 januari 2022

1. Algemeen

De voortgangscommissie van Sint Maarten biedt u hierbij de drieënveertigste voortgangsrapportage aan over de uitvoering van de plannen van aanpak van Sint Maarten over het vierde kwartaal van 2021. Deze rapportage is helaas niet tot stand gekomen op basis van fysieke bezoeken aan de gesprekspartners te Sint Maarten. De commissie vond een fysiek werkbezoek onveilig en niet gepast gelet op de beperkende Covid maatregelen die in Nederland en op Sint Maarten van kracht waren. Daarom werden in de week van 24 januari 2022 de gesprekken met de video conference gehouden.

Gesprekspartners tijdens dit werkbezoek waren de waarnemend SG van Justitie, de korpschef en zijn MT leden, de waarnemend directeur en twee MT leden van de gevangenis, de (scheidende en de nieuw aangetreden) hoofdofficier van justitie en het Sint Maartense lid van de Raad voor de Rechtshandhaving. Voorts werd gesproken met de programmamanager, de voorzitter van de raad van toezicht van de gevangenis en de vertegenwoordiger van Nederland te Sint Maarten.

Op bestuurlijk niveau sprak de commissie met de minister van Justitie en de gesprekkenreeks werd besloten met het gebruikelijke mondelinge verslag aan de Gouverneur van de waarnemingen van de commissie.
Voorafgaand aan de gesprekken voerde de commissie een gesprek met de DGKR en zijn medewerkers.

Algemeen beeld

Het beeld voor de politie vertoont een stijgende lijn als het gaat om het functieboek dat is geformaliseerd, doch problemen bij de werving voor klas 5 van de BPO doet de euforie dempen.

Voor de gevangenis eenzelfde beweging; het functieboek is geformaliseerd, een nieuwe directeur benoemd en op diverse terreinen wordt er hard gewerkt aan verbeteringen. De keerzijde is dat bij de onderhandelingen met UNOPS over het nieuwbouw traject geen voortgang is geboekt.

Ministerie van Justitie

De commissie hecht eraan vooraf een opmerking te maken over de bezetting van het ministerie van justitie. En dat begint met de minister. Deze minister toont de ambitie en daadkracht zoals dat van een bestuurder mag worden verwacht en dat verdient naar de overtuiging van de commissie ondersteuning. Die ondersteuning moet in de eerste plaats komen van haar ambtenaren en op tijdelijke basis uit Nederland, zoals dat met de programmamanager het geval is.

Al eerder heeft de commissie geschreven dat een goed functionerend ministerie essentieel is voor het goed functioneren van de uitvoerende diensten. Helaas is de bezetting van gekwalificeerde ambtenaren op het ministerie nog zeer mager. Ook is de waarnemend secretaris-generaal al geruime tijd slechts part time op haar post omdat er nog geen geschikte kandidaat voor de oude functie is geworven. De

commissie bepleit bij de minister het nodige te doen om zo spoedig de functie van de SG full time te laten vervullen en een plan van aanpak op te laten stellen ter verbetering van het funtioneren van het ministerie.

De commissie heeft in de rapportages een en andermaal gezegd dat versterking van het ministerie van Justitie randvoorwaardelijk is voor verbetering van de justitieketen, in het bijzonder voor de politie en de gevangenis. Met versterking van het ministerie zullen investeringen in het detentiewezen effectiever en duurzamer kunnen zijn. De commissie heeft daar in het verleden effectieve en niet al te kostbare oplossingen voor aangegeven en gezien. Ook kan de bijdrage uit het landenpakket voor detentie daarvoor in beschouwing worden genomen.
De commissie bepleit bij de minister van justitie en de staatssecretaris van BZK om ook de mogelijkheden van technische ondersteuning te onderzoeken op moeilijk vervulbare functies in het nog op te stellen plan van aanpak voor het ministerie.

2. Korps Politie Sint Maarten

Groeiplan en werving nieuw personeel
Met instemming heeft de commissie kennisgenomen van de vermelding in de uitvoeringsrapportage van het groeiplan voor de politie voor de komende jaren. Het korps werkt daar nu aan en zal het plan aan de minister van justitie voorleggen. Graag verneemt de commissie in de volgende uitvoeringsrapportage wat daarvan geworden is.

In de vorige rapportage werd gemeld dat de werving van 20 aspiranten voor klas 5 van de BPO is gestart. Dat is een belangrijke stap op de weg naar een opbouw van de personeelssterkte tot een niveau zoals dat in de Onderlinge Regeling minimale sterke politie is voorgeschreven. De korpschef meldde dat het niet mogelijk is gebleken om voldoende gekwalificeerde sollicitanten te vinden om deze klas te vullen. Dat is zorgelijk, omdat ook het uit te brengen groeiplan onvermijdelijk zal voorzien in vervolgklassen voor de BPO waarvoor voldoende kandidaten geworven moeten worden. De korpschef is voornemens de minister voor te stellen om door zijinstroom in het tekort te voorzien.
De commissie sprak hierover met de minister, die meldde dat de onlangs aangestelde onderwijs coördinator voor justitie met de diensthoofden naar oplossingen gaat zoeken,omdat dit probleem zich voordoet in de hele handhavingsketen.

De personele bezetting is onverminderd precair. Inclusief de aspiranten in opleiding blijft volgens de uitvoeringsrapportage de sterkte van het korps ruim onder de 200 medewerkers en dreigt de bezetting door uittrede nog verder omlaag te gaan. Met BPO-klas 5 kan op termijn hoogstens het huidige niveau gehandhaafd worden.

Functieboek KPSM
Terwijl de sterkte van de politie zorgelijk blijft is de ambitie hoog. Het functieboek voor het KPSM is door de gouverneur geformaliseerd en ligt ten tijde van het schrijven van deze rapportage voor een grondwettelijke toets bij de Ombudsman waarna tot publicatie kan worden overgegaan. In het vastgestelde functieboek zijn de aanbevelingen van de commissie verwerkt. In het bijzonder is het aantal formatieplaatsen op 332 fte gesteld en daarmee is het aantal fte nagenoeg in overeenstemming met het plan van aanpak van 2010 van de politie. De commissie is de minister daar erkentelijk voor. De wettelijk voorschreven sterkte dient echter op 249 executieve politiemensen te worden gebracht. Om dat aantal te bereiken met zij-instroom en BPO-opleidingen moet in de komende vier tot vijf jaar een totaal instroom van 65 tot 70 nieuwe politiemensen worden bereikt, rekening houdende met een gemiddelde jaarlijkse uitstroom (pensioen, ontslag, arbeidsongeschiktheid en overlijden) van 6 medewerkers. Dit zal voorshands de meetlat zijn waarlangs de commissie het nog op te stellen groeiplan zal leggen.

De commissie heeft uit de gesprekken vernomen dat er financiële middelen voor de financiële consequenties van de invoering van de functieboeken beschikbaar zijn,

doch omdat de omvang van (eventuele) aanspraken nog niet bekend zijn kan daarover op dit moment niets worden gezegd.

Wat wel kan worden gezegd dat met de formalisering van het functieboek voor KPSM een essentiële en gedenkwaardige stap is gezet door deze minister van justitie. Sinds oktober 2010 was er geen vastgesteld functieboek voor KPSM waardoor politiemensen slechts op basis van het inrichtingsplan van 2010 in dienst konden worden genomen. Met het nieuwe functieboek is de weg vrij om tot definitieve plaatsing in de nieuwe organisatie over te gaan. De korpsleiding heeft daarvoor op HRM en beleidsniveau tijdelijk ondersteuning uit Nederland ontvangen door plaatsing van drie ervaren medewerkers.

Om het nieuwe functieboek formeel onderdeel te laten uitmaken van het plan van aanpak van de politie dient het in het Ministerieel Overleg te worden bekrachtigd. De commissie verzoekt de minister van justitie met het secretariaat van het overleg contact op te nemen om het functieboek voor het eerstvolgend overleg te agenderen.

Blijft over dat voor de politie de rechtspositieregeling nog moet worden vastgesteld. Omdat hieraan, naar het zich laat aanzien, grote financiële gevolgen verbonden zijn is een einddatum nog niet in zicht.

Soremar building

In de uitvoeringsrapportage wordt over de permanente gebouwelijke voorzieningen vermeld dat geen voortgang is te melden. De commissie vraagt hier aandacht voor omdat de opzet van dit onderwerp is om de centrale meldkamer een vaste plaats te geven en te voorzien in een permanente locatie voor training en de schietbaan. Het Soremar gebouw is hiervoor voor de orkaan Irma geopend, doch daarna is daar geen follow up aan gegeven.

St. Peters Police Sub Station

De minister heeft op basis van verkregen politiestatistieken over de hoge criminaliteit in het St. Peters gebied, waar talrijke scholen zijn gevestigd, het initiatief genomen om een wijkkantoor van de politie aldaar te vestigen. In de uitvoeringsrapportage van de politie is dit besluit nog niet opgenomen. Omdat de wijkgericht aanpak van de politie een onderdeel is van het plan van aanpak heeft de commissie de korpschef verzocht voor de volledigheid dit wijkkantoor ook in de uitvoeringsrapportage te vermelden

3. Detentieplan Sint Maarten

Programmamanager en leiding gevangenis

In de vorige rapportage noemde de commissie enkele punten waaraan voldaan moest worden om voortgang in het proces te houden. Met genoegen constateert de commissie dat de minister het niet bij woorden heeft gelaten.

- Naast de programmamanager is een assistent aangesteld en is de HRM-medewerker zijn werkzaamheden begonnen.

Tijdens de gesprekken is het positieve effect op alle betrokkenen in het detentiewezen van de programmamanager en de HRM-medewerker duidelijk geworden. Inmiddels zijn binnen het programmabureau vier personen werkzaam en is het zaak om door te pakken om het detentieplan te realiseren.
Veel activiteiten in de Point Blanche gevangenis zijn geëntameerd en worden door de interimleiding opgepakt. De werkzaamheden worden uitgevoerd langs de lijnen van een zes maanden actieplan dat door de programmamanager is opgesteld. De filosofie daarbij is het versterken van de interne structuur van de gevangenis om vervolgens tot de overige uitvoering van het detentieplan te komen.

- Een belangrijke stap is ook de benoeming van de nieuwe directeur van de gevangenis, die voor een heldere bevelsstructuur in de gevangenis moet gaan zorgen. De directeur volgt een stage bij een inrichting van DJI in Nederland. Naast de directeur zijn twee MT leden benoemd waarmee de nieuwe leiding, zodra de directeur begin februari uit Nederland is teruggekeerd, een feit is.

Nu ook het functieboek van de gevangenis naar verwachting op korte termijn wordt geformaliseerd is bij de gevangenis een voortgang bereikt die nog niet eerder geconstateerd kon worden. De commissie hoopt van harte dat alle partijen nu zullen doorpakken om het detentieplan tot volledige uitvoering te brengen.
Ook voor het functieboek van de gevangenis geldt dat het in het MO moet worden bekrachtigd om het functieboek uit het detentieplan 2018 te vervangen.

Er zijn echter nog twee belangrijke onderwerpen die bespreking behoeven.

UNOPS
De eerste is het gebrek aan voortgang als het gaat om de betrokkenheid bij de nieuwbouw van de gevangenis van UNOPS. De commissie had daar al zorgen over en die zijn alleen maar toegenomen. Naar het oordeel van de commissie ligt dat niet aan Sint Maarten en Nederland, want meerdere malen kon de commissie vaststellen dat er over de vervolgaanpak tussen Sint Maarten en Nederland nauwelijks verschil van mening is. Weliswaar is op dit moment de financiering van het Sint Maartense deel door de afwezigheid van een goedgekeurde begroting voor 2022 nog niet volledig geregeld, doch dat is niet het grootste punt van zorg. Dat is eerder de lange duur van het proces en het niet goede gevoel dat gaandeweg ontstaat.

Al twee jaar wordt met UNOPS over hun aandeel in de uitvoering van het detentieplan, onderzoek en nieuwbouw, gesproken zonder dat er iemand van die organisatie kennis heeft genomen van de situatie ter plaatste en de omstandigheden waaronder een af te spreken aandeel. Enig zicht op een overeenkomst is er op dit moment niet en een bezoek aan Sint Maarten wordt door UNOPS nog overwogen.

De commissie realiseert zich dat procedures met internationale organisaties een eigen dynamiek hebben en dat het een bepaalde tijdspanne vergt. Maar twee jaar is te lang, zeker gelet op de urgentie in de huidige locatie van de gevangenis. Zoals de commissie daar nu tegenaan kijkt wekt de geringe toeschietelijkheid van UNOPS niet veel vertrouwen.
De commissie bepleit niettemin met spoed de onderhandeling met UNOPS te vervolgen, maar rekening te houden met een alternatief, mocht dit traject, om welke reden dan ook, niet tot resultaat leiden. Het opstellen van een programma van eisen en uitvoeren van de bouw van een gevangenis is iets wat, naar de overtuiging van de commissie, door een gekwalificeerde projectleider in het kader van het programma detentieplan Sint Maarten moet kunnen worden opgepakt in samenwerking met bijvoorbeeld het Rijksvastgoedbedrijf. Zo'n traject heeft ook niet de eerste voorkeur van de commissie, maar er komt een moment waarop moet worden vastgesteld dat een redelijke termijn voor de aanloop naar een opdrachtverlening is verstreken. Een alternatief in de vorm van een plan B moet dan voorhanden zijn.

Implementatieplan
Het detentieplan Sint Maarten kent een veelheid aan activiteiten ter verbetering van de detentiesituatie en recidive preventie. Het ligt voor de hand dat naar de onderdelen nieuwbouw in het plan (UNOPS) en het verbeteren van de detentieomstandigheden in de Point Blanche gevangenis (het zes maanden actieplan) tot nog toe de meeste aandacht uitgaat. Van het zes maanden actieplan zijn ten tijde van deze rapportage al vijf maanden verstreken.

Wat de commissie mist is een planning waarin een zo realistische mogelijk uitzicht wordt gegeven op wanneer wat klaar zou moeten zijn. In feite is dat wat het implementatieplan moet bieden. Nu het zes maanden plan naar het eind loopt en de nieuwe leiding in de gevangenis is aangesteld is het tijd om de minister te adviseren om opdracht te geven tot het nader uitwerken van een planning van alle activiteiten die voortvloeien uit het detentieplan. Dus ook voor de onderwerpen die verder verwijderd liggen van de hiervoor genoemde onderwerpen, zoals de reclassering en de voogdij. Alleen als alle onderdelen van het detentieplan worden gerealiseerd worden de doelstelling van het detentieplan gehaald.

4. Overzicht van aanbevelingen en adviezen

1. De commissie verzoekt de minister van justitie opdracht te geven tot het opstellen van een volledig implementatieplan met tijdplanning en toedeling van activiteiten aan (deel)projectleiders onder de regie van de programmamanager.
2. De commissie adviseert de minister in overleg met het ministerie van BZK alternatieven te onderzoeken in geval de UNOPS traject moet worden verlaten (een zgn. plan B).
3. De commissie adviseert het ministerieel overleg de functieboeken voor KPSM en de gevangenis op voorstel van de minister van justitie te bekrachtigen.
4. De commissie bepleit bij de minister van justitie zo spoedig mogelijk te voorzien in de fulltime vervulling van de functie van SG, zodat de versterking van het ministerie onder aansturing van de SG, kan worden opgepakt.
5. De commissie adviseert de minister van justitie tot het opstellen van een plan van aanpak dat moet leiden tot een kwalitatief en effectief ministerie.